

Dosarul nr. 3ra-868/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. V. Pădurari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ruslan Sochircă împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova împotriva hotărîrii din 27 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 19 septembrie 2018, Ruslan Sochircă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, fiind angajat al Serviciului vamal al Republicii Moldova, în funcția de inspector superior, post vamal ZEL Bălți (PVI), prin ordinul nr.871-p din 06 septembrie 2018, i s-a aplicat sancțiune disciplinară sub formă de avertisment.

A explicat că, prin ordinul Serviciului vamal al RM nr. 745-0 din 11 iulie 2018 a fost inițiată ancheta de serviciu, pe faptul neverificării existenței RSF în SI „Antifraudă” la perfectarea declarației vamale nr. 119017461, de către inspectorul postului vamal ZEL Bălți (PVI) la 7 iulie 2018. Conform pct. 6 din ordinului nominalizat, acesta urma să fie adus la cunoștință comisiei de disciplină și persoanelor vizate în anchetă. Reclamantului la cunoștință nu i-a fost adus, fapt ce se dovedește prin lipsa semnăturii.

Ruslan Sochircă și-a întemeiat cererea în baza art.26 pct. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, ordinul ca fiind ilegal în fond, ca fiind emis contrar prevederilor Legii.

Or, partea descriptivă a ordinului Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 871-p din 6 septembrie 2018, specifică că pe parcursul anchetei de serviciu în cadrul examinării legalității acțiunilor inspectorului superior Ruslan Sochircă, în baza materialelor anexate la dosar, comisia de disciplină a constatat că acesta, activînd în

postul vamal ZEL Bălți (PVI) a manifestat iresponsabilitate și neglijență față de exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu a verificat existența RSF în SI „Antifraudă” înainte de validarea declarației vamale nr.119017461 din 7 iulie 2018, contrar prevederilor ordinului Serviciului Vamal nr. 296-0 din 28 iulie 2017 cu privire la schimbul de informații prin intermediul Modulului V al SI Antifrauda „Rapoarte suspiciuni fraudă”. Drept probă fiind menționat răspunsul nr. 28/07 13996 din 6 august 2018, parvenit de la Serviciul Vamal, în lista rapoartelor suspiciune fraudă accesate de către utilizatorul „sochircă r”, conform căruia, la 7 iulie 2018 nu figurează raportul suspiciune fraudă pentru postul vamal ZEL Bălți (PVI) cu mențiunea că acest raport nu a fost accesat sau vizualizat de către inspectorul Ruslan Sochircă.

Potrivit declarațiilor, depuse pe marginea anchetei de serviciu, reclamantul a menționat că, a telefonat șeful de post, Alexandru Caproș, șeful Sect. Procedură Contravențională, Andrei Lungu și responsabilul Sect. Analiza Riscurilor, Sergiu Catană, pentru a-i informa că nu are acces la SI „Antifraudă” pentru vizualizarea RSF.

Astfel, necățind la faptul că în calitate de utilizator, din lipsa accesului la Modulul V al SI Antifrauda „Rapoarte suspiciuni fraudă”, nu l-a accesat, a respectat toate procedurile de rigoare conform procedurilor specificate în cazurile de risc suspiciuni fraudă. La nivel de acces pe care l-a avut, a procedat conform legislației în vigoare. A întreprins mai multe acțiuni, decît avea posibilitățile la nivel de acces la sistemul informațional și conform culoarului de control vamal verde, care permite acordarea liberului de vamă fără efectuarea controlului documentar și fizic, aplicînd validarea automată a declarației vamale, efectuînd controlul fizic, documentar și împreună cu copiile actelor anexate și declarațiile vamale, le-a remis unității de gardă.

A invocat că, conform pct. 23 din Anexa nr. 1 la ordinul cu nr. 296-0 din 28 iulie 2017 al Instrucțiunii privind activitățile de analiza de risc și schimbul de informații în baza Rapoartelor suspiciuni fraudă: ”Secția/Serviciul analiza riscurilor din cadrul birourilor vamale va acorda accesese necesare la nivelul biroului vamal și suport metodologic referitor la schimbul de informației în baza Rapoartelor suspiciuni fraudă”.

În opinia reclamantului i se impută neefectuarea procedurilor de rigoare conform legislației în exercitarea atribuțiilor de serviciu, dar neaccesarea ca utilizator a unui program la care nu avea acces și executarea procedurilor, care deși le-a îndeplinit conform legislației și tuturor analizator de risc, trebuia să le omită. În același ordin de sancționare este menționat că, anterior a avut numai mențiuni, fără a avea careva abateri disciplinare.

Ruslan Sochircă a solicitat anularea ordinului nr.871-p din 6 septembrie 2018 emis de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de avertisment în privința sa.

Prin hotărîrea din 27 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central a fost admisă acțiunea depusă de către Ruslan Sochircă. A fost anulat ordinul de sancționare disciplinară nr.781-p din 6 septembrie 2018. A fost încasat de la Serviciul Vamal al Republicii Moldova în beneficiul lui Ruslan Sochircă cheltuielile de judecată în mărime de 500 de lei.

Prin decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova împotriva hotărîrii din 27 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel instanțele ierarhic inferioare au reținut că Ruslan Sochircă a fost sancționat pentru neexecutarea unei obligațiuni pe care nu o putea executa, or, el nu avea acces la Modulul V al SI Antifraudă „Rapoarte suspiciuni fraudă” și, respectiv este

neîntemeiat argumentul apelantului că de situația data s-ar face vinovat intimatul care nu a solicitat accesul sau, ține de obligația administrației să creeze angajaților condițiile necesare pentru executarea corespunzătoare a obligațiilor de serviciu.

Mai mult ca atât, în ordinul de sancționare se menționează că cu toate că Ruslan Sochircă nu a accesat Modulul V, el a reușit să prevină declararea neautentică a mărfii de către declarant prin întocmirea actului de control fizic și a întreprins măsuri de redresare a problemei apărute.

Instanțele ierarhic inferioare au menționat că raportul juridic de răspundere ia naștere în urma săvârșirii unei abateri disciplinare. Abaterea disciplinară este o faptă în legătură cu munca și care constă într-o acțiune sau inacțiune săvârșită cu vinovăție de către salariat prin care acesta a încălcat normele legale, regulamentul intern, contractul individual de muncă sau contractul colectiv de muncă, ordinele și dispozițiile legale ale conducătorilor ierarhici.

La caz, însă acțiunile lui Ruslan Sochircă, nu au fost săvârșite cu vinovăție, deoarece ultimul nu a avut acces la Modulul V al SI Antifraudă „Rapoarte suspiciuni fraudă” și nu a știut despre existența RSF în unitatea de transport TM18BPM/TM48BIP, accesul la Modulul V al SI Antifraudă „Rapoarte suspiciuni fraudă” urmînd să fie asigurat de către persoanele responsabile a Serviciul Vamal al Republicii Moldova, fapt confirmat și în cererea de apel înaintată de către Serviciul Vamal, potrivit căreia Ruslan Sochircă nu a avut acces la Modulul V al SI Antifraudă „Rapoarte suspiciuni fraudă” din considerentul că nu a înaintat cerere de permitere a accesului. („Serviciul Vamal a prezentat explicațiile mai multor funcționari vamali cum ar fi Alexandru Caproș care a declarat că din partea lui Ruslan Sochircă o cerere sau solicitare de a permite accesul la Modulul V al SI „Antifraudă” nu a fost înaintată”). Art.51 a Legii cu privire la serviciul vamal enumeră faptele care constituie abateri disciplinare, acțiunile lui Ruslan Sochircă fiind încadrate la lit.e), abatere disciplinară pentru care ultimul nu putea fi sancționat.

La data de 17 mai 2019, prin intermediul oficiului poștal Serviciul Vamal al Republicii Moldova a depus recurs, iar ulterior la 18 iunie 2019 recurs motivat împotriva deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a invocat că, decizia contestată este pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel nu a luat în considerație argumentele apelantului, argumentându-și concluzia doar prin prisma declarațiilor intimatului.

Recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. art. 244 alin. (1) și 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 23 aprilie 2019, iar conform avizului de recepție/livrarea recurentul a recepționat-o la data de 30 mai 2019.

Prin urmare, recursul depus de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova la data de 17 mai 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererile de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depuse de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu